

Tisztelt Ünneplő Gyülekezet!

A magyarkeresztúri gyülekezet gondnokaként köszöntöm Püspök Urat, Esperes Urat, Lelkész urat, Felügyelő Urat, Alelnök urat, minden megjelent vendégünket.

Beszámolómat a magyarkeresztúri – előbb tótkeresztúri – leányegyház történetével kezdem.

Magyarkeresztúr a Rábaköz szívében Csornától 15, Kapuvártól szintén 15 km-re található. 520 lakosa van. Magyarkeresztúrt korábban Tótkeresztúrnak hívták, környéke már a régi korok embereinek is alkalmas vidék volt. A soproni múzeumba került mészbetétes díszítésű edények arról vallanak, hogy már a bronzkorban is ember lakott a Rábaköznek ezen a vidékén. A török hódítás az egész Rábaköz feldúlását okozta. Amikor 1594-ben a török elfoglalja Győrt, a vidék falvaival együtt Keresztúrt is elpusztította. A falu jó egy évtizedre elnéptelenedett. A jobbágyok pótlására valószínűleg ekkor ide telepítettek tótokat, valójában horvátokat is a birtokra. Ők azonban a magyar lakosság között teljesen elmagyarosodtak. Lakói korán megismerték a reformáció tanáival. Első ismert lelkészük 1617-ben Göncz István. Utódai közül Völcssey István, Gombóth Mátyás, Keresztúri Miklós, Balogh Miklós, valamint a pozsonyi törvényszék jegyzőkönyvéből ismert Balogh István működéséről tudunk. 1680-ban a falunak csak tanítója volt. A gyülekezetet az üldöztetés során megfosztották önállóságától és a vadosfai artikuláris gyülekezethez csatolták. Az 1950-es népszámlálás adatai szerint 98 házban 793 lakost írtak össze. A színmagyar lakosság vallásilag nagyon megosztott volt. A többséget az evangélikusok tették ki 450 fő, mellettük 233 katolikus élt, de voltak reformátusok is. Sőt 34 zsidó is élt a faluban. Az evangélikus közösség 1852-ben alakult leánygyülekezetté, de az iskolát, a tanítólakást és a tornyot, amelyben 2 harang volt, 1849-50-ben felépítették. 1865-ben új tanítólakást és iskolát építettek, mert a korábbi leégett. Az 1875. évi névtár 510 lélekkel említi a tótkeresztúri filiát, amelynek iskolájában 90 gyermek tanult. A tanítót Czirák Józsefnek hívták.

A keresztyúriak szorgalmát bizonyítja, hogy 1910-ben szintén új iskolát és tanítólakot építettek, a templomunkkal szemben láthatót, mert a régi már nem felelt meg. A 20. század első évtizedeinek végén 501 lélek alkotta a filiát, és 77 gyerek járt iskolájába. A tanító Kiss Lajos volt.

Az 1940. évi névtárban 492 lélekkel találjuk a magyarkeresztúri gyülekezetet. Iskolájában 103 gyerek tanult, Fodor Lajos volt a tanítójuk.

1920-as évek végén a harangtorony is ledőlt egy reggelen, szerencsére emberi életben kárt nem okozott. Utána fából készült haranglábat állítottak, amin gyerekként én is szíves húztam a harangot, ha Móricz Sándor bácsi megengedte, mert ő volt a harangozó. Az istentiszteletek az iskolában voltak megtartva. Megemlítem Böjtös László esperes urat, aki a lelkészünk volt. Lelkészsünket más elfoglaltsága esetén Fodor Lajos kántortanító helyettesítette. 1947-48-ban az államosítások után megtúrt vendég volt a gyülekezet a saját iskolájában. Utána vetődött fel a gondolat, hogy templomot vagy imaházat épít a gyülekezet. 1953-ban Böjtös esperes úr nyugdíjazása után Sümeghy József tisztelendő úr lett a lelkészünk. Az ő munkájának eredményeként a szomszédos zsebeházi filiában az 50-es években elkészült kis templomuk. Ezen felbuzdulva egyre jobban szorgalmazta a gyülekezet a templomépítést Keresztúrnban is. 1963-ban a Lutheránus Világszövetség alosztályának igazgatója és az LVSZ főtitkára látogatta meg a gyülekezetünket. Gondolom az ő biztatásuk is erőt adott a templomépítés megkezdéséhez. **(Megjegyzés: a gyülekezet jegyzőkönyve szerint az 1959. aug. 20-i közgyűlésen hangzott el a bejelentés, hogy a templom építésére az engedély megvan, az építkezés elkezdődött!)** Borostyánkői László építész tervei alapján, engedélyek beszerzése után elkezdődött az építkezés Sümeghy József lelkész úr és Kiss János gondnok úr vezetésével. Gyülekezetünk tagjainak adományából, társadalmi munkával, a katolikus testvérek segítségével és Isten segédelmével 1966-ban elkészült a templom, egy olyan korban, amelynek ideológiája nem volt összeegyeztethető a vallásos élettel. A templom

felszentelésére 1966. június 12-én került sor. Azóta eltelt 50 év a templom és a gyülekezetünk életében.

Szeretnék megemlékezni volt lelkészeinkről, gondnokainkról és presbitereinkről, akik mindig kiválóan végezték munkájukat.

Sümeghy József nagytiszteletű úr 1953 júliusától 1997-ig 44 éven át végezte lelkészi szolgálatát. Őt követte a szolgálatban egy lelkész házaspár, Rác Dénes és Rác Dénesné 2007-ig. Celldömölkre való költözésük után a lelkészi hivatalt Mihácsi Lajos vette át helyettes lelkészként, aki jelenleg is szolgálja gyülekezetünket. Az ő szolgálatát megszakítva egy évre Jorsits Attila gyülekezeti munkatárs vette át a teendőket.

Gondnokaink az építkezés alatt Kiss János, őt Káldi Jenő követte, majd Lukács Dénes, Varga Jenő, Surányi János, Lukács Dénesné Emma néni. A gondnoki teendőket nyugdíjba vonulásomkor, 2002-ben vettem át.

Megemlékezem továbbá Gacs Sándor bácsiról, aki presbiterként mindig hű szolgálja volt a gyülekezetnek.

Pár szót a felújításokról:

Padfűtés beszerelése és a templom kimeszelése 2000-ben

Rác Dénes lelkész úr szolgálati idejében elkészült a harangok villamosítása

Tetőcserép csere és ereszcatorna felszerelés a beázások miatt 2006-ban

Új bejárati ajtó készült 2013-ban egyházmegyei támogatásból és adományokból (köszönöm)

2015-ben Mihácsi Lajos lelkész úr tanácsára saját belátásunk alapján elkezdtük tervezni a belső felújítást. Az első tervekben a mennyezet felújítása és a falak meszelése szerepelt, de Gabnai Sándor esperes úr látogatása alkalmából felvetette az ablakcserét is. Szimpla üvegezésű vaskeretes ablakaink voltak, emiatt a filiák közül a miénk a leghidegebb templomok közé tartozott. Később felvetődött a járólapozás is, mert kiderült, hogy az aljzatbeton repedezett, megszállt. Egyik presbitertársunk javasolta a járólapozást. Megállapítottuk, hogy ez már igen csak megemeli a költségvetést, mert pénz dolgában jól nem álltunk. Itt mutatta meg az Isten, hogy az Úr csodásan működik. Büky Anna író-nő keresztúri látogatása alkalmával értesült róla, hogy a templom felújításán dolgozunk. Önzetlenül, jó szívvel felajánlotta segítségét. Anyagilag és az Evangélikus Élet lapjain keresztül is próbált nekünk támogatást szerezni. Ennek eredményeként az egész ország területéről kaptunk kisebb-nagyobb adományokat névvel vagy név nélkül. Anna nagyszülei Keresztúron éltek, ő nem felejtette el a keresztúri gyökereket. Anna gyülekezete a Budahegyvidéki Evangélikus Egyházközség, ők is jelentős támogatást küldtek a felújításhoz. (Köszönjük)

A gyűjtés idehaza is folyt, és a belső felújítás 2015-ben befejeződött. 2016-ra maradt a külső felújítás. Augusztus végén Varga József vállalkozó felállványozta a templomot, majd segítő-társakkal eltávolítottuk a régi omladozó vakolatot, de a vakoló kőműves elfoglaltsága miatt novemberre csúszott munkálat. Hála Istennek, a korai fagyok beállta előtt sikerült végezni. Köszönet Varga Józsefnek és munkatársainak.

Így az idei évre a bejárati lépcső és a járdafelújítás maradt, amit Cseh Gyula vállalkozó munkásai végeztek.

Köszönöm még a villamoshálózat bővítését végző szakember, Kovács Gyula közreműködését is.

Végül, de nem utolsó sorban köszönetet mondok Mihácsi Lajos lelkészünknek, aki a fő irányítója volt a munkánknak, aki tanácsaival mindig ellátott bennünket. Nemcsak nálunk, mind a 6 filiában és a vadosfai nagytemplomban is fáradhatatlanul irányította a felújításokat. Köszönet érte!

Köszönet Sümeghy Péter felügyelő úrnak, hogy a sok munkája mellett foglalkozott a mi ügyeinkkel, a segített a vállalkozók kiválasztásában, a munkák menetének felügyeletében, hogy minden időben és rendben megtörténjen. Köszönöm!

Köszönjük Püspök Úrnak a Magyarországi Evangélikus Egyház kétszeri jelentős támogatását.

Köszönet az alapítványi Kuratóriumnak és Elnökének az anyagi támogatásért.

Köszönet a Magyarkeresztúri Faluszövetkezet tulajdonosának Johann Schimpfle úrnak az anyagi támogatásért és a természetbeni munkáért.

Köszönet a Polgármester Asszonynak és a képviselő testületnek az anyagi támogatásért és a vízvételi lehetőségért.

Megköszönöm a társközségek, a filiák támogatását és a kétszeri orgonahangverseny bevételét.

Megköszönöm a saját gyülekezetünk tagjainak adományait, katolikus testvérek névvel vagy név nélkül küldött adományait, melynek eredményeként adósság nélkül sikerült befejezni a felújítást.

Megköszönöm a társadalmi munkát, amit testvéreink a padkihordás során, a vakolat leverésénél, a takarítás során végeztek. (Széles Attila, Németh Dezső, Lukácsi Tibor, Tóth László, Mórítz Mátyás, Tóth János, Káldi László) Az asszonyoknak köszönetet mondok a festés, ablakpucolás, a kerítésfestés, templomtakarítás és a szeretetvendégség megszervezéséért (Németh Ferencné, Horváth Jánosné, Kálmán Gyöngyike, Varga Lászlóné, Tóth Lászlóné, Tóth Károlyné, Major Dénesné, Pálfi Lászlóné, Döbrönte Kálmánné, Baloghné Homoki Csilla)

Befejezésül azt kívánom, hogy a következő 50 évben forduljon meg az eddigi tendencia, hogy ne fogyó, hanem gyarapodó gyülekezet legyünk. Több esküvő, keresztelő, az istentiszteleten több résztvevő testvérünk legyen.

Minden kedves vendégünknek köszönöm, hogy részvételükkel megtisztelték gyülekezetünket!

Erős vár a mi Istenünk!

Kérem vendégeinket, hogy a közgyűlés befejeztével fáradjanak át a szomszédos kultúrházba egy kis kötetlen beszélgetésre és kóstolják meg asszonyaink által készített finomságokat.

Kovács Imre gondnok